

Norges Miljøvernforbund
Postboks 593
5806 BERGEN
www.nmf.no

Bergen, 19.12.2019

Sør-vest politidistrikt
post.sor-vest@politiet.no

Anmeldelse av Marti AS og Risa AS for grov systematisk miljøkriminalitet og bedrag

Norges Miljøvernforbund (NMF) anmelder med dette firma Marti AS (Org.nr: 997 048 172) og underentreprenør Risa AS (Org.nr: 980 404 129) for grov systematisk miljøkriminalitet og bedrag i forbindelse med anleggsvirksomhet på Ryfast sambandet, E02 Solbakk.

Anmeldelsen gjelder:

Systematisk omfattende forurensning, bevisst skjuling og tildekking, samt bedrag med økonimisk vinning.

Lovbruddene er dokumentert i rapport og korrespondanse (Vedlegg 1 og 2).

Anmeldelsen omfatter brudd på følgende lover:

Forurensningslovens §§ 3, 6, 7, 13, 38, 39^{*}, 40.

§ 3.(alminnelige regler om lovens virkeområde)

Loven gjelder forurensninger og avfall i det ytre miljø.

Med de begrensninger som følger av folkeretten gjelder loven

1. *for forurensningskilder og avfall og kilder for avfall som befinner seg her i riket,*
2. *for forurensninger som truer med å inntreffe her i riket,*

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§3>

§ 6. (hva som forstås med forurensning)

Med forurensning forstås i denne lov:

- 1) *tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen,*
 - 2) *støy og rystelser,*
 - 3) *lys og annen stråling i den utstrekning forurensningsmyndigheten bestemmer,*
 - 4) *påvirkning av temperaturen*
- som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet.*

Som forurensning regnes også noe som kan føre til at tidligere forurensning blir til økt skade eller ulempe, eller som sammen med miljøpåvirkning som nevnt i nummer 1 til 4, er eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§6>

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

§ 7. (plikt til å unngå forurensning)

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.

Når det er fare for forurensning i strid med loven, eller vedtak i medhold av loven skal den ansvarlige for forurensning sørge for tiltak for å hindre at den inntreffer. Har forurensningen inntrådt skal han sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den. Den ansvarlige plikter også å treffe tiltak for å avbøte skader og ulemper som følge av forurensningen eller av tiltakene for å motvirke den. Plikten etter dette ledd gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bestemmelsen i annet ledd gjelder også forurensning som er tillatt etter § 11 dersom det er åpenbart at vedtaket kan omgjøres etter § 18 første ledd nummer 1 eller 2. Tilsvarende gjelder dersom det av samme grunner er åpenbart at det etter § 9 tredje ledd kan gjøres unntak fra forskrift som tillater forurensning.

Forurensningsmyndigheten kan pålegge den ansvarlige å treffe tiltak etter annet ledd første til tredje punktum innen en nærmere angitt frist.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§7>

§ 13.(meldeplikt og konsekvensanalyser for virksomhet som kan medføre større forurensningsproblemer)

Den som planlegger virksomhet som kan medføre store forurensninger på et nytt sted, eller en vesentlig utbygging av ny karakter på sted for eksisterende virksomhet, skal på et tidlig trinn under planleggingen gi melding til forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten gir nærmere forskrifter om meldeplikten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette at den som planlegger meldepliktig virksomhet skal foreta en konsekvensanalyse for å klarlegge virkningene forurensningen vil få. Konsekvensanalysen skal vanligvis inneholde en utredning om:

- 1. hvilke forurensninger virksomheten vil medføre ved vanlig drift og ved praktisk tenkelige former for uhell, samt sannsynligheten for slike uhell,*
- 2. hvilke virkninger forurensningen kan få på kort og lang sikt. Om nødvendig skal det foretas undersøkelser av naturforholdene der forurensningen vil gjøre seg gjeldende. Det skal særskilt klarlegges hvordan forurensningen vil påvirke menneskenes bruk av miljøet og hvem som særlig får ulemper av forurensningen,*
- 3. alternative lokaliseringer, produksjonsprosesser, rensetiltak og måter for å gjenvinne avfall på som har vært vurdert og nærmere begrunnelse for de løsninger søkeren har valgt,*
- 4. hvordan virksomheten blir innpasset i oversiktsplan og reguleringsplan for området, eventuelt hvordan den vil binde fremtidig planlegging.*
- 5. Forurensningsmyndigheten kan gi pålegg om når utredningen skal foreligge og hva den skal inneholde.*

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§13>

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Unndratt avfallsgebyr ved å ikke innlevere miljøavfall til godkjent mottak gir økonomisk vinning. Se mer under **straffelovens §§ om Bedrag**, under.

§ 34.(avfallsgebyr)

Kommunen skal fastsette gebyrer til dekning av kostnader forbundet med avfallssektoren, herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll m.v. Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene. Med kostnader menes både kapitalkostnader og driftskostnader. For avfall som kommunen har plikt til å samle inn, motta og/eller behandle etter §§ 29, 30 eller 31 må gebyret ikke overstige kommunens kostnader.

Kommunene bør fastsette differensierte gebyrer, der dette vil kunne bidra til avfallsreduksjon og økt gjenvinning. Forurensningsmyndigheten kan fastsette forskrifter om beregning av gebyrene.

Avfallshåndtering etter § 35 omfattes ikke av denne bestemmelsen.

Gebyr skal betales av den som eier en eiendom som omfattes av ordning for innsamling av avfall eller tømming av slamavskiller, privet m.v. etter loven her. Dersom eiendommen er festet bort for 30 år eller mer, skal likevel festeren svare gebyret om ikke annet er avtalt. Det samme gjelder når festeren har rett til å få festet forlenget, slik at den samlede festetid blir mer enn 30 år.

Avfallsgebyr med påløpte renter og kostnader er sikret med lovbestemt pant etter panteloven § 6-1. Om renteplikt ved for sen betaling, tilbakebetaling og inndrivelse av avfallsgebyr gjelder reglene i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane §§ 26 og 27 tilsvarende.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§34>

OMFANG OG KARAKTER

Forurensningens omfang og karakter med store mengder oljetyper gir stor fare for akutt forurensning ved utlekking eller skade på beholderne som ble gravd ned.

§ 38.(akutt forurensning)

Med akutt forurensning menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelse i eller i medhold av denne lov.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§38>

Anmeldte bedrift(er) har også gjort seg skyldig i §39 varslingsplikt ved med forsett å grave ned og skjule problemavfallet.

§ 39.(varslingsplikt)

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning, skal nærmeste politimyndighet straks varsles.

Varslingsplikten etter første ledd påhviler den ansvarlige for forurensningen. Også andre har plikt til å varsle med mindre det åpenbart er unødvendig.

Forurensningsmyndigheten kan gi nærmere bestemmelser om varsling av akutt forurensning i forskrift

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no
Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01
Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

eller ved godkjenning av beredskapsplan etter § 41. Det kan herunder fastsettes at varsel skal gis til annen myndighet enn politiet, og at varslingsreglene skal gjelde norsk fartøy uten hensyn til hvor det befinner seg.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§39>

ANMODNING OM STRAFF

Det anmodes om at virksomhetene straffes i h.h.t **forurensningsloven** § 78. Det anmodes samtidig om at de anmeldte virksomhetene ilegges foretaksstraff, jmfør **straffeloven** §§ 27 & 28.

Videre omfattes lovbruddene av Straffelovens §§371, 372, og 374. Dette begrunnes i at lovbruddene er både systematiske og omfattende. I tillegg utviser de en bevisst handling for å skjule miljøkriminaliteten. Dette må sees i sammenheng med den ramme som ligger rundt entreprenørvirksomheten på anleggsstedet. Kontrakter med oppdragsgiver, Statens vegvesen foregår etter anbudsprinsippet der flere aktører legger inn tilbud. Ved å kalkulere inn en slik omfattende miljøkriminell fjerning av utbrukt anleggsmateriell, oljerester og annet vil de kunne få et urimelig økonomisk fortrinn fremfor andre anbydere som opptrer redelig og etter lovens bokstav. Å fjerne slikt miljøavfall skal gå til godkjente avfallsmottak og har en betydelig kostnad for slike store prosjekt. Ved å grave ned og skjule slikt miljøavfall vil de oppnå en betydelig økonomisk vinning. Ref: **Forurensningsloven §34Avfallsgebyr.**

Dette gir både motiv (økonomisk vinning) og et urimelig fortrinn i anbudsprosessen i forhold til lovlydige virksomheter, og det faktum at dette er gjort med et bevisst forsett ved å skjule og tildekke miljøkriminaliteten. Dersom samfunnet ved påtalemyndigheten ikke slår ned på slik grov miljøkriminalitet

§ 371. Bedrageri

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning

- a) *fremkaller, styrker eller utnytter en villfarelse og derved rettsstridig forleder noen til å gjøre eller unnlate noe som volder tap eller fare for tap for noen, eller*
- b) *bruker uriktig eller ufullstendig opplysning, endrer data eller datasystem, disponerer over et kredittkort eller debetkort som tilhører en annen, eller på annen måte uberettiget påvirker resultatet av en automatisert databehandling, og derved volder tap eller fare for tap for noen*

Kilde: <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§371>

§ 372. Grovt bedrageri

Grovt bedrageri straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om bedrageriet er grovt skal det særlig legges vekt på om

- a) *det har hatt til følge en betydelig økonomisk skade,*
- b) *det er voldt velferdstap eller fare for liv eller helse,*
- c) *det er begått ved flere anledninger eller over lengre tid,*

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

- d) det er begått av flere i fellesskap eller har et systematisk eller organisert preg,
- e) lovbryteren har foregitt eller misbrukt stilling, verv eller oppdrag,
- f) det er ført eller utarbeidet uriktige regnskaper eller uriktig regnskapsdokumentasjon, eller
- g) lovbryteren har forledet allmennheten eller en større krets av personer.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§372>

§ 374. Grovt uaktsomt bedrageri

Grovt uaktsomt bedrageri straffes med bot eller fengsel inntil 1 år. Dersom et grovt uaktsomt bedrageri må anses som grovt, jf. § 372 annet punktum, kan fengsel inntil 2 år anvendes.

Kilde: <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§374>

Norges Miljøvernforbund forventer at de anmeldte forhold straffes etter **Straffelovens §§ 27 og 28**.

§ 27. Straff for foretak

«Når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes. Det gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist skyld eller oppfylt vilkåret om tilregnelighet, jf. § 20. Med foretak menes selskap, samvirkeforetak, forening eller annen sammenslutning, enkeltpersonforetak, stiftelse, bo eller offentlig virksomhet. Straffen er bot. Foretaket kan også fradømmes retten til å utøve virksomheten eller forbys å utøve den i visse former, jf. § 56, og ilegges inndragning, jf. kapittel 13.»

Kilde: <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§27>

§ 28. Momenter ved avgjørelsen om et foretak skal ilegges straff

«Ved avgjørelsen om et foretak skal straffes etter § 27, og ved utmålingen av straffen, skal det blant annet tas hensyn til

- a) straffens preventive virkning,
- b) lovbruddets grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld,
- c) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget lovbruddet,
- d) om lovbruddet er begått for å fremme foretakets interesser,
- e) om foretaket har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel ved lovbruddet,
- f) foretakets økonomiske evne,
- g) om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt straff, og
- h) om overenskomst med fremmed stat forutsetter bruk av foretaksstraff.»

Kilde: <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§28>

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Det forventes at Sør-vest politidistrikt gir denne saken en god og grundig behandling. Samtidig forventes det at samfunnet ved påtalemyndigheten gir virksomheten(e) en grundig straffereaksjon slik at denne typen miljøkriminalitet og bedrag ikke skal ødelegge for virksomheter som driver lovlig ved å underby andre i anbudsprosessen med innkalkulert miljøkriminalitet.

Saksbehandlingens prosess, og politiets reaksjon på denne anmeldelsen bes sendt til saksbehandler Arnfinn Nilsen på mailadresse: arnfinn@nmf.no

Vedlegg (PDF)

Vedlegg 1: Sluttrapport av nedgravd avløpssystemet E02 Solbakk

Vedlegg 2: SV_ Melding om alvorlig uønsket hendelse - Utfylling Solbakk E02

Kopi sendt:

Fylkesmannen i Rogaland, fmropost@fylkesmannen.no

Med miljøvennlig hilsen
Norges Miljøvernforbund

Kurt Willy Oddekalv - Leder
kurt@nmf.no

Arnfinn Nilsen – Saksbehandler
arnfinn@nmf.no

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

